

ker hočejo ti državno podporo za hrvatske dežel-ske potrebe za 300.000 fl. zmanjšati. Kotorski škof v Dalmaciji, vel. čast. Markić je umrl. Blaga duša, skrben pastir, vrl domorodec! Naj počiva v miru! Sarajevo je sedaj postalo glavno mesto Nove-Avstrije in sedež cesarske vlade. Predsednik je vojvoda Württemberg, ki je zopet poprosil za več hrvatskih uradnikov. Mnogi izmed Slovencev želijo tje iti sreče iskat in novega doma. Vendar sedaj po zimi jim ni svetovati in dobro storijo, naj počakajo, da bodo ondi razmere bolj uredjene in železnica iz Siska dalje narejena!

**Vnanje države.** Nemce uže Bismark prav z nogami tepta; poslancem je predložil ostro postavu, vsled katere ne bodo smeli več brez kazni govoriti, kaj bodo hteli. Take postave še Kitajci nimajo pa ne Turki, in Angleži se Nemcem rogajo rekoč, da nimajo več državnega zbora, kder bi se smelo svobodno govoriti, ampak postavodajalno kosarno. Sicer se pa nemškim liberalcem ne godi krivica. Kdor Cerkev božjo tepta in njej nobene svobode ne privoščiti, ta sam nobene svobode vreden ni in jo po zgledu zgodovine tudi zgubi; cerkvena svoboda je varhinja politične svobode! — Ruski oficirji v Bolgariji delajo močne šance okoli mesta Orhanija. Grki tirjajo od Turkov veliko mesto Janino, Črnogorci pa Spuz, Zabljak in Podgorico. Srbi kujejo nove denarje zlate po francoski teži in vrednosti, 1 dinar velja 1 frank,  $\frac{1}{2}$  Milana  $\frac{1}{2}$  Napoleondora in 1 Milan 1 Napol. — Angleži v Afganistanu so 6. jan. po mali praski vzeli bogato mesto Kandahar, veliko do tega uspeha jim je pomagal denar, prebivalce in vojaške afganske so podmitali. Sir-Ali se je podal na Rusko s celim zakladom 70 milijonov vrednim in s 170. spremnjalci. Prej se je doma posvetoval z velikaši in sklenol deželo izročiti ruskemu carju, ki jo naj brani. To bo Angleže britko zadelo!

## Za poduk in kratek čas.

### Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

VI. Garčin se mora med večje trge šteti. Nekatera poslopja so čedna in visoka. Le cerkvice, ki stoji pri vходу v trg, je majhna, sicer pa snažna in skrbno okovarovana. Posvečena je sv. Matevžu. Na banderah in bandericah so hrvatski napisi, n. pr. „Sv. Mihajl moli za nas.“ Iz Garčina smo zjutraj za rana odrinili. Drugi avgust je bil kolikor toliko lep in prijeten dan, ker vsaj ni deževalo. Potovati pa je bilo skoro težje, nego prejšnje dni, ker se je blato črevljev prijemalo, kakor testo gospodinjinih rok. A glas, da je denešnji „marš“ najkrajši, oživil nam je „korajžo“ in veselje. Lepe vasi so bile uže gosteje nasejane, kakor prve dni. Rezali smo jo skozi Selno, Trn-

jane, Vranovce, Bukovlje, dokler nismo dospeli okoli  $\frac{1}{2}$  11. v avstrijski Brod. Tu se je vse trlo vojakov: pešakov, konjikov, kanonirjev, pijonirjev, cesarskih in deželnih voznikov. Z velikim trudom smo prerili s svojo „kolono“ skoz te nemirne in in vrešče čete do obrežja Savinega, kjer smo pustili vozove, postavivši jih v tri „paralelne“ ali vsaksebne rede. Potem smo šli iskat svojih „kvartirjev“, ki so bili raztrešeni po vseh oglih in koncih stisnenih ulic. Le meni ni trebalo vrata dolgo spenjati tje gori po hišnih številkah, ker mi je bil zvonik frančiškanskega samostana magnetna igla in menik, ki ne dasta tujen pota zgrešiti. Cerkva in samostan stojita tik reke Save na prav ugodnem kraju. Ko dojdem do samostanskih vrat, bila so že na stečaj odprta. Skozi nja pa so nosili vojaki raz slavonskih vozov žaklje, kiše, ter so njih po dolgih hodnikih zlagali. Vsi koti so bili že polni raznovrstne vojaške robe. Mislil bi bil, da sem zašel v kakšen „magacin“ napravljen iz cerkvenega poslopja — cesar ni ravno redko najti po naših mestih — ko bi me ne bil uže od daleč pozdravljaj o. vikarij: „dobro došo! dobro došo, gospodine!“ in mi takoj odkazal prostornega, čednega in prav prijetnega stanovanja. Danes so obhajali oo. frančiškani veseli praznik porcijunkulski. Iz bližnjih in dalnjih župnij se je bilo kakih 14 duhovnikov k tej slovesnosti zbralo. Pri obedu smo bili židane volje. Vršila se je napitnica na napitnico, kakor se ta slavjanska navada sploh nabaja po Slavoniji in Hrvatski. K vsakej se je zapela kaka primerna pesem, n. pr. „Gde stanak moj“, „Hej Slovani“, „Naprej zastava Slave“, „Svemu svetu svitje zora“, „Kod Balkana nema dana“ in mnogo drugih resnih in poskočnih. V tako vrljem pošteno veselem društvu so zginili vsi grenki spominki na prestane težave. Težkega srea smo se razšli, da se menda nikoli več ne vidimo tako veseli in zbrani pri gostoljubnih oo. frančiškanih.

Iz moje sobe v prvem nadstropju je bil prekrasen razgled na mimo deročo Savo in na daleč tam v zatonu v megli zakrite bosenske planine. Kakih 100 korakov od samostana je vezal novi, za prelaz naše armade napravljeni, most bogato Slavonijo s srebrno Bosno. Postavili so ga dne 29. julija naši spretni pijonirji v ednej uri. Most sloni na majhnih ladjicah — pontonih — in se daje na vsako stran odpreti, kar je potrebno, da zamorejo parobrodi in druge večje in manjše ladje brez zamude dalje plavati ali proti Sisku ali proti Šamacu. Prvi, ki je stopil preko tega plavajočega mosta na turško zemljo, bila je avstrijska hrabra armada, ki je dne 29. julija ob šestih zjutraj začela marširati na bosenska tla. Bil je trenotek velevažen, prizor veličasten. Godba je svirala avstrijsko himno ali cesarsko pesem, na kordonskej hiši turške straže pa je ponosno zaplahotal visoko v zraku avstrijski orel; in raz tela bosenskih kristijanov so padle težke spone, v ktere

jih je bilo 415letno turško suženstvo vkovalo. V turškem Brodu so se vojaki z oficirji vred brez boja podali. Prostakom smo vsakršno orožje pobrali, oficirjem pa sablje pustili. Vsem pa je bilo na voljo dano, ostati ali pa se v Turčijo preseliti. Kakor čujem, hoče jih več v našo službo stopiti. Častniki turški stopajo ponosno po Brodskih ulicah. Po zunanjem soditi, niso ravno zadovoljni s svojo osodo. Kako tudi! Turek ne more biti vesel, ako ni gospodar nad gjauirom — nevernikom, kakor imenuje kristijana. Zato se tudi vsaki dan po več turških družin preseli iz Bosne v Brod a iz Broda po ladjah na Turško. Da njim je Sava prizanesljiva in pot sretna! Kroz dan je bilo v Brodu najživahnije pri pijonirskem mostu, kakor sem lahko iz svoje sobe opazoval. Kakor mravelj po mravljinjaku je tu gomezilo vsakovrstnega ljudstva. Vsled silnega hrupa in vreša nisi lastnih besed razumel. Po zraku so se razlagali človeški in živinski glasovi. Vmes je pa donela mozeg in kosti prešinjajoča trompeta in zabuhli bobeni. Da si zašel v to zmešnjavo, izmotal si se težko iz nje. Tam na sredi mosta se je revežu Slavoncu potrupalo desno zadnje kolo, tu se je drugemu na tla zgrudila suha, izstradana kobila, ne daleč sta tretjemu pretegnjega konjica z vozom v blatu obtičala. Na nasprotnem bregu pa je stotnik hripavo komandiral pijonirjem, da naj brž pri sredi odklenejo most, ker se od zgori in doli bližajo ladje. Vse take dogodke si lahko v par minutah pri mostu doživel. Nekteri dan se vrsta voznikov v Bosno nikakor ni hotela pretrgati. Od ranega jutra do poznega večera so drdrali neprenehoma čez most; dne 2. avgusta prepeljalo se njih je 4000. (Dalje prih.)

**Smešničar 3.** Juri je svojo ženo pokopal in se močno jokao. Sosed ga pride tolažit rekoč: Kaj boš se toliko žalostil in jokao, vsaj nisi imel nikoli dobre ure pri rajni Urši, rad bodi, da njo je Bog k sebi vzel! "Točno zato se jočem, da jo je Bog k sebi vzel; kajti jaz sem se nje po 15-letnem tujpljenju vsaj srečno znebil, toda kaj bo še to Bog; moral prestat, ki jo bo na vse večne čase pustal pri sebi imeti?" R. M.

## Razne stvari.

(*Pomilostili*) so svitli cesar na smrt obsojene: Filipa Jakuša, Antona Šolinca in Jurija Grošeka. Prva dva bodeta sedaj zaprta na žive dni, tretji na 20 let.

(*Fric Brandstetter in celjski knjigar Tarmon*) sta zapustila Karlovo v Gradcu, ker se njima je čas kazni skrajšal. Prvi je znani bivši poslanec drugi pa celjski mestjan!

(*Reguliranje Pesnice*) zametuje zopet nekdo v Slov. Narodu, razlogi so neopravičeni. Sicer pa opomnimo dolžnim Pesničarjem, da bodo zgornji gotovo Pesnici strugo popravili in bo torej povodenj spodnje tem bujše zadevala, čem bolj se bodo

reguliranju ustavljali. Če si takih naglih naplavor želiš z dopisnikom "Slov. Naroda", bodi jim! Pomagati jim ne moremo!

(*Ptujška čitalnica*) napravi veselice 19. jan., 26. jan., 9. febr. in 23. febr.

(*Potres*) bil je na Koroškem tako hud, da so v Železni Kapli zidovje pokali, v Dobrlivesi hiše zibale se in podobe raz sten kapale, v Bleiburgu špital poškodovan in v Velikoven 400 otrok iz učilnic na mah vdrlo tako naglo, da se je bilo nesreče bati. Otroci so mislili, da se bo učilnica zdajci podrla.

(*Za Reichenburško župnijo*) še ne more biti č. g. Lovro Vošnjak prezentiran, kakor Danica poroča. Patron neče nikogar prezentirati in dolžnostim patronaškim tako uti?

(*Muzikant zmrznil*) je Blaž Gmajšek blizu Pragerhofa.

(*Tati ukradli*) so Martinu Ledniku v Lokrovicah blizu Celja 405 fl. in dolžno pismo 200 fl. (250.000 fl. na posodo) vzeti hoče Slov. Bistrica za stavljenje konjeniške kosarne.

(*Učiteljske spremembe*) Za nadučitelja pride g. L. Potočnik k sv. Martinu pri Slov. Gradcu, g. M. Poje v Veitsch, g. M. Hren v Rein, za učitelja g. A. Brezovnik v Vojnik, g. Fr. Šijanec k sv. Jakobu v Slov. goricah, za podučitelja g. Jakob Šerak v Vojnik. Plačilo zboljšalo se je gosp. Tom. Kunstiču pri št. Ilju.

(*Priporočujemo*) v tiskarni J. Krajec-a v Novem mestu izišle "Cerkvene pesmi", Mešne, Marijine in Sv. Telesa, za mešan zbor, nglasbil P. H. Sattner. Zbirka obsega v lični obliki 16 lehkkih, dostojnih pesem; naročeva se pri g. J. Krajec-u ali pri skladatelju samem v Novem mestu, ter stane 50 kr. Kdor pošlje po nakaznici 50 kr., dobi jo franco. Napevi so lehkki in prostim zborom, na deželi mogočim, primerni. Skladatelj je goreč Ceciljanec!

(*Lutrovske gospe*) so za otroke v Mariboru nabrale 110 fl. gotovine in za 134 fl. živeža, kar so vse razdelile na sv. den. "Marburger Zeitung" pristavlja, da je med obdarovanimi bilo  $\frac{9}{10}$  katoliških otrok in staršev!

(*V Ptuj*) je nek prijatelj mladine oblekel in pogostil 70 šolarjev.

(*Nesrečno pala*) raz predhišnega mostovža je 25letna deklica Mica Rafotova na Tinjski gori ravno na sv. kraljev den ter se tako pobila, da je reva črez 3 dni potem umrla.

(*Pri št. Lorencu v Pročinu*) je bila uboga vdova L. Kališnik 2. j. t. l. od dveh roparjev ponoči zavratno napadena v hiši in precej hudo ranjena. Lopova sta hotla denarja, pa ga ni imela jima dati, na kar sta jo tipinčila.

(† *Umrl*) je č. g. Jožef Noter, duhovnik v pokoju, 64 let star.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. gg. Karba 13 fl., Muha 11 fl., Voh Jern. 2 fl., Erjavec 1 fl., Duplnik 1 fl.